

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 12

DOM
2013-09-11
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
8174-13

1

SÖKANDE

Eurocopter Deutschland GmbH (HRB 16508)

Ombud:

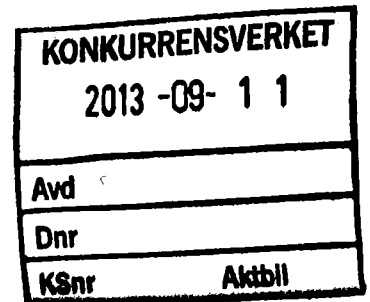
Advokaterna Per-Owe Arfwedson och Helena Höök
Advokatfirman Vinge KB
Box 1703
111 87 Stockholm

MOTPART

Rikspolisstyrelsen
Box 12256
102 26 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Eurocopter Deutschland GmbH:s ansökan om överprövning.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 8 april 2013 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 389154

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Rikspolisstyrelsen (RPS) genomför en upphandling avseende leverans av sju fabriksnya helikoptrar som ska användas i den svenska polisiära verksamheten. Ett öppet förfarande används. Kontrakt ska tilldelas det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt en angiven utvärderingsmetod. Något tilldelningsbeslut har ännu inte meddelats i upphandlingen.

Eurocopter Deutschland GmbH (Eurocopter) yrkar att upphandlingen ska göras om och anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. Upphandlingen strider mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU. Kraven är uppställda på ett sådant sätt att bara en leverantör kan uppfylla dessa och komma ifråga som leverantör. Eurocopter utestängs helt från att lämna anbud vilket strider mot likabehandlingsprincipen. Kraven är dessutom inte nödvändiga med hänsyn till ändamålet med upphandlingen och är därmed inte proportionerliga. Vissa av kraven är dessutom otydliga och strider mot principerna om likabehandling och transparens. Till följd av bristerna lider Eurocopter skada i och med att bolaget förhindras från att lämna anbud i upphandlingen. I och med att bristerna är hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet ska upphandlingen göras om.

RPS bestrider bifall till ansökan och anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. Eurocopter har inte visat att RPS upphandling strider mot de principer som bär upp LOU och har inte heller visat att man har lidit eller kan komma att lida skada. Skäl för ingripande föreligger således inte.

Förvaltningsrätten beslutade den 8 april 2013 att RPS inte får ingå avtal innan något annat har bestämts.

Eurocopter anför i huvudsak följande till utveckling av sin talan.

Kravet på autopilot

RPS har ställt krav på att de levererade helikoptrarna ska ha en 4-axlig autopilot, vilket normalt inte efterfrågas vid upphandlingar av polis-helikoptrar. Den 4-axliga autopiloten är den allra senaste tekniken, och har endast kunnat erbjudas på marknaden en kortare tid. Den operativa förmågan förändras inte med en 4-axlig autopilot jämfört med en 3-axlig. En 4-axlig autopilot är inte nödvändig eller till fördel när polisen utför sina uppdrag. En 4-axlig autopilot ökar inte säkerheten vid vinschning eftersom vinschning i polisens verksamhet inte sker med autopiloten inkopplad. Kravet är inte sakligt motiverat utifrån behoven operativ förmåga och flygsäkerhet och är därmed oproportionerligt. Att andra myndigheter använder sig av 4-axlig autopilot är inte relevant i sammanhanget.

Att uppdatera ett 3-axligt system till ett 4-axligt är tekniskt avancerat och innebär flera års arbete. Att kräva leverans av den första helikoptern redan i oktober 2014 innebär därför en mycket kort leveranstid. Inom branschen uppställs normalt en leveranstid om 18-24 månader efter det att avtal tecknats, och då i upphandlingar som inte kräver omfattande modifieringar hos leverantören. Om leveranstiden hade varit så lång hade Eurocopter haft möjlighet att uppfylla kravet och lämna anbud i upphandlingen. Genom att inte ge alla potentiella leverantörer en rimlig möjlighet att uppfylla skalkravet, är kravet i sig oproportionerligt. Det stämmer inte att värmekamerorna i de nuvarande helikoptrarna inte kan bytas ut eller uppdateras. Att värmekamerornas tekniska livslängd skulle motivera den korta leveranstiden framstår som en efterhandskonstruktion av RPS. Det stämmer att Eurocopter vid ett möte angav en leveranstid om 8-10 månader, men det rörde leverans av en standardutrustad helikopter, inte en sådan som anges i upphandlingen.

Bell Helicopter Textron Inc. (Bell) är den enda leverantören på marknaden som kan erbjuda en helikopter utrustad med en 4-axlig autopilot inom den tid som föreskrivs för den första helikoptern, d.v.s. den 1 oktober 2014, samtidigt som man även uppfyller alla andra skallkrav. Bell kan troligtvis leverera tidigare än den 1 maj 2014, vilket innebär att Bell skulle tilldelas max antal poäng för det börkravet. Leveranstiden får därmed anses vara helt anpassad till Bells kapacitet, vilket strider mot likabehandlingsprincipen. Eurocopter kan endast erbjuda en 3-axlig autopilot inom den tid som uppställts.

Kravet på hovring

RPS uppställda krav avseende den upphandlade helikopterns hovring är oproportionerligt och irrelevant. En normal flyghöjd för denna typ av helikopter är cirka 4 000 fot och överstiger normalt inte 6 000 fot. Polisen har inget behov av att kunna hovra på 7 000 meters höjd. Att polisen har ett ansvar för fjällräddningstjänsten innebär inte att polisen själva utför alla de insatser som krävs vid fjällräddningsinsatser, utan de kan ta hjälp av andra myndigheter, vilket också sker i stor utsträckning. Behov av vinschning uppstår ett fåtal gånger per år. Av dessa är det ytterligare ett fåtal som innefattar vinschning från toppen av Kebnekaise. Övriga uppdrag sker på lägre höjd. Fjällräddningsuppdrag utgör dessutom en mycket liten del av samtliga flyguppdrag som utförs av polisen. Kravet är således överdrivet i förhållande till RPS verkliga behov.

Kravet på hovring på 7 000 fot vid en temperatur om 11 grader är irrelevant och oproportionerligt eftersom det ytterst sällan är 11 grader eller mer på Kebnekaises topp. De i kravet specificerade väderförhållandena förekommer således nästan aldrig i praktiken och återspeglar således inte RPS behov. RPS skulle i dessa sällsynta fall kunna ta hjälp av försvarets helikoptrar.

Kravet på att hovring ska kunna ske med maximal vikt är irrelevant. Det förekommer i princip aldrig i praktiken att helikoptrar hoverar med maximal vikt eftersom det är olämpligt ur säkerhetssynpunkt. Det är olämpligt och orealistiskt att tanka precis innan uppstigning till 7 000 fot och på toppen ha endast 40 kg tillgodo för att nå den maximala vikten. Det skulle inte tillåta undsättning av någon person som väger mer än 40 kg.

Eurocopter känner inte till någon annan upphandling med ett liknande krav, utan kravställaren brukar snarare i förfrågningsunderlaget ange förutsättningarna som beskriver varje moment av en flygning.

Anbudsgivaren får därvid ange sina begränsningar. Eurocopters helikoptrar kan inte uppfylla det aktuella kravet på hovring, varför Eurocopter har stängts ute från att lämna anbud i upphandlingen.

Helikoptern som används av polisflyget idag uppfyller inte det aktuella skalkravet. Detta visar på att kravet inte rimligen motsvarar något verkligt behov hos RPS. Kravet är därmed oproportionerligt och otillåtet. Det är RPS som har att visa att kravet är proportionerligt och uppfyller ett verkligt behov hos polisflyget, d.v.s. ett behov som nuvarande helikopter inte kan uppfylla.

Bell är den enda leverantör som kan uppfylla det ställda kravet avseende hovring. Kravet är dock ett rent teoretiskt krav och kan i praktiken inte ens uppfyllas av Bell. Någon annan anledning att utforma kravet på detta sätt, annat än att upphandlingen riktas till Bell, är svår att förstå. För det första går kravet utöver vad som är operationellt nödvändigt för ändamålet med upphandlingen. För det andra är det ett rent teoretiskt krav som är praktiskt ogenomförbart och omöjligt att kontrollera, vilket under alla omständigheter gör det irrelevant för upphandlingen och därmed oproportionerligt. RPS har utformat kravet utifrån de specifikationer som Bell har tillhandahållit vid förhandskontakter. Detta har medfört att

kravspecifikationen inte har utformats för att motsvara polisflygets verkliga behov, utan för att identifiera helikoptertypen Bell429:s teoretiska kapacitet. Att uppställa krav utifrån en viss helikoptertyp strider mot likabehandlingsprincipen.

Övriga krav

Ett flertal av de krav som uppställts i upphandlingen är otydligt utformade. Upphandlingen är även av denna anledning bristfällig och strider mot principerna om transparens och likabehandling. Kraven A.1.2, A.9.5, A.1.4, A.2.3.2, A.3.3.2, A.5.1.1, A.5.3.1 och A.5.7.1 är otydligt utformade. Eurocopter har därför inte kunnat utforma sitt anbud på bästa möjliga sätt och har även av den anledningen varit förhindrade och avstått från att lämna anbud. RPS har inte heller haft möjlighet att på ett sätt som inte strider mot transparens- och likabehandlingsprincipen utvärdera de anbud som inkommit.

RPS anför följande till utveckling av grunderna för sitt bestridande.

Kravet på autopilot

LOU innehåller inte någon reglering av nivån på de krav som får ställas på leverantörernas förmåga eller vilka krav som får ställas på föremålet för upphandlingen. Vilken kravnivå som är tillåten i en enskild upphandling får istället avgöras med tillämpning av de grundläggande unionsrättsliga principerna, främst proportionalitetsprincipen. RPS har ställt krav på att de upphandlade helikoptrarna ska ha en 4-axlig autopilot eftersom en sådan ökar den operativa förmågan och flygsäkerheten avsevärt i jämförelse med en 3-axlig autopilot, vilket det finns många exempel på. RPS krav på 4-axlig autopilot är i högsta grad sakligt motiverat med hänsyn till polisens behov och helikoptrarnas användningsområde. Andra myndigheter med liknande uppdrag, såsom Sjöräddningen och Försvaret, använder sig av helikoptrar med 4-axlig autopilot. Kravet är således proportionerligt.

RPS krav på att den första helikoptern ska levereras den 1 oktober 2014 är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med upphandlingen och därmed proportionerligt. Leveranstiden för helikoptern är 17 månader från ingånget avtal. Polisens helikopterflotta är mer än 12 år gammal och delar av den tekniska utrustningen är föråldrad. Värmekameran används vid cirka 60 procent av flyguppdragen och är avgörande för polisens förmåga att finna försvunna personer. Tillverkningen av värmekameror till de helikoptrar som polisen använder har upphört varför det är omöjligt att reparera och underhålla kamerorna. Det går inte heller att byta ut dem. Polisens behov av nya helikoptrar är således akut. Trots detta bygger RPS leveranstid på uppgifter som RPS har erhållit från branschen. Eurocopter har själv vid ett möte uppgett att en normal leveranstid uppgår till 8-10 månader samt att man kunde leverera en helikopter som uppfyllde RPS krav inom den tid som har stipulerats. Eurocopter har dock prioriterat utvecklingen av en annan helikoptermodell. Vid RPS förra upphandling av helikoptrar levererade Eurocopter den första helikoptern 14 månader efter avtal hade ingåtts, varför 17 månader inte alls är en orimlig leveranstid.

Kravet på hovring

Kravet på helikoptrarnas hovringskapacitet är väsentligt för polisens fjällräddningsförmåga. Polisen är skyldig att upprätthålla kapacitet för att kunna undsätta nödställda personer oavsett var i landet dessa befinner sig. Sverige högst belägna punkt, Kebnekaise, sträcker sig 2 111 meter över havet. Kravet innebär att helikoptrarna ska kunna hovra 22 meter över toppen på Kebnekaise. Det är vid detta område som den övervägande delen av polisens vinschningsuppdrag sker.

Kravet på att helikoptern ska kunna hovra på max kontinuerlig effekt bygger på polisens egen erfarenhet av räddningsuppdrag och inte minst fjällräddningsuppdragen som ofta måste genomföras under dåliga

väderförhållanden. Dessa uppdrag drar ofta ut på tiden varför RPS vill ha en säkerhetshöjande effektmarginal i händelse av nödfall. Polisens befintliga helikoptrar kan inte hovra på denna höjd i mer än fem minuter med väldigt små motoreffektsmarginaler. En helikopter som RPS nu efterfrågar kommer att höja säkerheten avsevärt för såväl personal som nödställda, varför detta krav i allra högsta grad är nödvändigt med hänsyn till ändamålet.

RPS bestrider att kravet på hovring endast kan uppfyllas i teorin. Polisen har möjlighet att tanka sina helikoptrar på ett flertal platser som är geografiskt utspridda över hela landet, exempelvis i Nikkaluokta 10 minuter från Kebnekaises topp. Det innebär att helikoptern kan uppnå kravet på hovring med maximal vikt vid uppdrag vid Kebnekaises topp. Eurocopters påstående är således felaktigt. Ingen annan myndighet har kapacitet att bistå polisen vid dessa uppdrag i den utsträckning som är nödvändigt.

RPS bestrider att upphandlingen är riktad till Bell. Kraven är ställda eftersom polisen har behov av sådana funktioner. Behovet kan inte tillgodoses genom att ställa mindre ingripande krav. Det finns fler leverantörer än Bell som kan uppfylla de krav som har ställts, exempelvis Augusta Westlands. Vad Eurocopter har anfört om att Bell kommer att kunna leverera inom den leveranstid som ger maximal poäng vid utvärderingen bygger på en ren spekulation från Eurocopters sida.

Övriga krav

Förfrågningsunderlaget är klart och tydligt formulerat så att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka det på samma sätt samt avgöra vad RPS tillmäter betydelse vid upphandlingen. Förfrågningsunderlaget strider därför inte mot de principer som bär upp

LOU. De krav varom nu är fråga ställdes i RPS föregående upphandling av polishelikoptrar. Eurocopter lämnade då anbud och tilldelades kontraktet. Det är därför svårt att se att motsvarande krav nu har medfört att Eurocopter avstått från att lämna anbud. Av det skälet kan Eurocopter inte ha lidit eller riskerat att lida någon skada.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska följas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Prövningen i förvaltningsrätten är en kontroll av om det på grund av vad sökanden har framfört finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att denna lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande enheten brutit mot LOU.

Är kraven beträffande autopilot och hovring oproportionerliga?

RPS har ställt krav på dels 4-axlig autopilot, dels hovring med maximal vikt och med maximalt kontinuerligt effektuttag vid ISA 10 grader Celsius utan markeffekt på tryckhöjden 7 000 fot. Eurocopter har anfört att dessa krav strider mot proportionalitetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen innebär att den upphandlande myndigheten inte får ställa större krav på leverantörer än vad som är nödvändigt och ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska tillgodoses. Även kravet på utnyttjande av största möjliga konkurrens, så att kretsen av dem som kan delta i upphandlingen inte begränsas mer än vad som är nödvändigt, måste beaktas. Den upphandlande myndigheten

har emellertid ett utrymme, inom vilket den kan agera i förhållande till proportionalitetsprincipen. Av EG-domstolens praxis rörande proportionalitetsprincipen framgår att en bedömning ska göras i tre steg. För det första ska en bedömning göras av om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. För det andra om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. För det tredje om den negativa effekten som åtgärden får är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet

För det första ska alltså en bedömning göras om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. Förvaltningsrätten anser i denna del utifrån vad RPS har anfört om helikopterns användningsområden att såväl kravet på autopilot som hovring är lämpligt och effektivt.

För det andra ska en bedömning göras av om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. Såväl kravet på 4-axlig autopilot som på hovring är långtgående, då det såvitt framkommit i målet är den senaste tekniken på marknaden som efterfrågas i upphandlingen. Polisens verksamhet innefattar dels räddningsverksamhet och dels brottsbekämpande och brottsförebyggande verksamhet. De uppdrag som polisens helikoptrar utför är således mycket viktiga för samhället. Den upphandlande myndigheten måste därmed ges ett relativt stort utrymme för att ställa höga krav på den efterfrågade produkten. Förvaltningsrätten finner inte visat annat än att den operativa förmågan och flygsäkerheten ökar avsevärt med en 4-axlig autopilot jämfört med en 3-axlig. Med hänsyn till det anförda är kravet på 4-axlig autopilot nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet.

I polisens uppdrag ingår vidare bl.a. att utföra fjällräddning på hög höjd, där det ställs stora krav på flygsäkerhet och precision. RPS har anfört att kravet på hovring är nödvändigt för att bl.a. kunna utföra fjällräddning vid Sveriges högst belägna punkt, Kebnekaise. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att även kravet avseende hovring är nödvändigt. Det finns således inte heller i denna del något mindre ingripande alternativ för att uppnå det eftersträvade syftet.

För det tredje ska bedömas om den negativa effekten, som åtgärden får, är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet. De aktuella kraven får den negativa effekten att Eurocopter inte kan lämna anbud i upphandlingen, eftersom man inte klarar av att uppfylla dessa inom den leveranstid som föreskrivits. Förvaltningsrätten anser emellertid inte att denna effekt är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet med kraven. Förvaltningsrätten anser inte heller att den föreskrivna tiden för leverans av den första helikoptern är oskäligt kort eller att den på något sätt strider mot LOU.

Sammanfattningsvis gör förvaltningsrätten således bedömningen att Eurocopter inte har visat att kraven på autopilot och hovring strider mot proportionalitetsprincipen. Det saknas därför skäl för ingripande i denna del.

Är upphandlingen riktad till Bell?

Eurocopter har anfört att upphandlingen är riktad till Bell, eftersom Bell är den enda leverantören som kan uppfylla kravet på 4-axlig autopilot och samtidigt uppfylla upphandlingens övriga krav. En upphandlande enhet har frihet att själv specificera krav på det som ska upphandlas under förutsättning att dessa krav inte på ett otillbörligt sätt styr mot en viss leverantör eller viss produkt. (jfr EG-kommissionens tolkningsmeddelande

återgivet i prop.2001/02:142 s.21). De aktuella kraven måste vara kopplade till det som ska upphandlas, d.v.s. de ska avse och påverka just den efterfrågade produkten (se RÅ 2010 ref. 78). Med hänsyn till vad som anförts i det föregående finner förvaltningsrätten att det är utrett att de aktuella kraven är kopplade till de produkter som upphandlas. Eurocopter har inte visat att kraven på ett otillbörligt sätt styr mot Bell. Kraven strider mot denna bakgrund inte mot likabehandlingsprincipen eller mot någon annan princip som bär upp LOU. Skäl för ingripande saknas även i denna del.

Strider övriga krav mot principerna om likabehandling och transparens?

Eurocopter har slutligen anfört att ett flertal andra krav som ställts i upphandlingen är otydligt utformade och därmed strider mot principerna om likabehandling och transparens. Ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer göras. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits i underlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera s.k. skall-krav. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50). Förvaltningsrätten anser vid en genomgång av de aktuella kraven att förfrågningsunderlaget ger en tillräckligt klar och tydlig bild över vad RPS kommer att lägga vikt vid i upphandlingens olika delar. Det finns inte heller i denna del grund för ingripande enligt LOU.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten gör bedömningen att Eurocopter inte har visat att RPS har genomfört upphandlingen i strid mot någon av de principer som bär

upp LOU, varför skäl för ingripande saknas. Eurocopters ansökan om överprövning ska därför avslås. Vid angiven utgång ska förvaltningsrättens interimistiska beslut den 8 april 2013 upphöra att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Madeleine Benndorf

Rådman

Martin Hemberg har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.